

Vit eru vegurinn og sannleikin...

Í leikskránni til »Somu tíð sama stað« skrifvar nevndin í Havnar Sjonleikarfelag eina grein, sum er so snobbut og sjálvhátíðarlig, at hon kastar ein keðiligan skugga yvir tann frálíka leikin

SJÚRDUR SKAALÉ

Í leikskránni sigur nevndin, at føroyingar ikki siggja nógv mikið av sjónleiki.

Og hetta heldur hon hava nógvur syndarligar avleiðingar fyri land og fólk:

– Samfelagsliga orðaskiftið er stívt.

– Føroyingar duga illa at siggja nakad frá tveimum síðum – og als ikki frá fleiri síðum.

– Føroyingar duga illa at leggja sjónarmið fram saman við øðrum á ein sakligan og gevandi hátt.

– Orðaskiftið enda alt ov ofta í munnhøggarli og persónligum bríksli.

– Vit hava lyndi til at

siggja alt svart ella hvítt – rætt ella rangt.

Sjonleikur er svarið!

Og nevndin heldur sjónleik vera loysnina uppá nógv av øllum hesum!

Millum dygdirnar hjá sjónleikinum er hetta:

– Vit siggja ymisk menniskju, teirra ymiska lyndi og ymisku áskoðanir.

– Vit fáa høvi at fylgja fleiri persónum og hoyra teirra ymisku áskoðanir, sum verða avgerandi fyri teirra atburð.

– Ein sjónleikur lýsir ymiskar síður av sama máli, og gevur áskoðaranum loyvi til at hava sína egnu meining um evnið.

– Áskoðarin fær høvi at viðgera evni saman við

øðrum, sum hava sæð leikin.

Alt hetta heldur nevndin viðkar sjónarringin hjá fólki, og »letur eygu og oyru upp fyri ymiskum áskoðanum«.

Ti heldur hon, at nógv kundi verið øðrvísi her á landi, um føroyingar bara høvdu gingið meira til sjónleik. Vit kundu fingið eina meira nuanseraða livsáskoðan, og vit kundu lært, at nógvur síður av einum máli eiga at koma fram, áðrenn avgerð verður tikin.

Kovandi hátíðarligheit

Tá sjónleikurin »Antigone« varð spældur, skrivaði ein ummælari nakad soleiðis,

at tað var trupult at ummæla leikin – tað var jú longu avgjørt frammanundan, at hetta var eitt meistaraverk. Og steningurin undir syningini var so hátíðarligur, at man næstan ikki tordi at anda. Sjálv listarverkið – sjónleikurin – druknaði í øllum hóvastákinum, sum verið hevði.

Leikurin slapp ongantið at standa einsamallur. Hann bleiv køvður av hátíðarligum og hálflygðum prædikum um hvussu fantastiskur hann var, hvussu flott spælið var, og hvussu viðkomandi boðskapurin var – langt áðrenn nakar vanligur áskoðari slapp at siggja hann. Og tá vanlig fólk høvdu sæð hann, kundu tey næstan ikki

loyva sær at hava sína egnu meining. Tey klóku og mentaðu høvdu langt síðani gjørt av, hvør meining var hóskandi – og hvør ikki.

Kring hendan leikin hevur ikki verið so nógv hóvasták. Men tá tú, beint áðrenn hann byrjar, lesur greinina frá nevndini, hevur tað eina líknandi ávirkan: Nú skalt tú siggja ein sjónleik – og tað er altso ikki smáting!

Nei, hetta skal gera teg til ein betri borgara! Tað skal,

neyðars føroyingur, viðka tin tronga sjónarring. Og tað skal læra teg dritt og tað skal læra teg datt – og tað, tú lærir, er so ótrúliga gott, at um bara fleiri komu í sjónleikarhúsið, so bleiv stóðan í samfelagnum betri!

Trong, kristin áskoðan

Orsök til, at henda stóða er so ring, er kortini ikki bara, at fólk ikki ganga ov litið til sjónleik.

Nei, tey ganga eisini ov nógv á møti!

Sambært nevndini er ein orsök til, at føroyingar siggja alt svart ella hvítt nevniliga »tann tronga kristna áskoðanin hjá stórum parti av okkara borgarum«.

Tað hava tey loyvi at halda – men í greinini verður sjónleikarhúsið sjálvt gjørt til eitt meingheithús, sum roynir at vekja fólk! »Sjónleikur er svarið«, ljóðar boðskapurin.

Ikki tí – tað er ikki heilt skeið. Umenn teir ikki geva líka stór og líka nógv svar sum Kristus, so kunnu sjónleikir viðhvørt geva svar uppá ymiskt. Teir kunnu eisini viðka sjónarringin hjá fólki. Meira enn so.

Tað er bara tað, at boðskapurin í einum sjónleiki kemur best fram, tá fólk sjálvi sleppa at gera av, um nakar boðskapur er – og hvør hann er. Tá leikurin sleppur at standa einsamallur og tala fyri seg.

Tað slapp Antigone slett ikki, og tað slapp tann, sum var frumsýndur leygar-dagin ikki heilt. Sambært nevndini spældu Nora og Hogni ikki bara ein sjónleik fyri okkum. Tey stóðu eisini á pallinum og gjørdu okkum í salinum til betri borgara.

Eg helt tað vera synd fyri Noru og Hogni, at nevndin legði hesa ábyrgd á teirra herðar.

Sleppið missioneringini

Vælsignaða nevnd! Latíð hurðarnar upp á viðan vegg í sjónleikarhúsinum. Fáid fólk inn at arbeiða, sum tíma at fáast við sjónleik. Latíð tey geva áskoðaranum nekur minningarrík upplivisi.

Ikki geva fólk kensluna av, at sjónleikarhúsið er eitt sjálvhátíðarligt missionshús. Ti tað – sum tað t.d. kemur til sjóndar í umrøddu grein – fær ikki fólk at koma í húsið. Hvørki at spæla ella at hyggja at. Tað stýggir.

SEV-leiðslan eftir ársfundin:

Hetta lætti

Bløðini hava leingi verið full av álvarsomum ákærum móti SEV-leiðsluni: Hon bar tí ótta fyri einum rokfund fríggjadagin, og hevði, fyrireikað seg til tað ringasta. Men leiðslan fekk dygga álitisvátan frá luttakarunum

Ársfundurin í SEV leygar-dagin gjørdist ikki tann uppreistur móti leiðsluni, sum mong høvdu væntað eftir ta skiving, sum verið hevði frammanundan.

Tá tann nógv umrøddi spurningurin um lønarlækking kom fyri, vórðu tvey broytingar uppskot sett fram.

Annað var at ganga imóti uppskotinum hjá stýrinum, og lækka prísinn við trimum í staðin fyri við fimm oyrum pr. kWt.

Hitt var at lækka hann við 10% – tað merkir við eini 14 oyrum.

At døma eftir skivingini, verið hevði áðrenn fundin, var væntandi, at tann størri lækkingin fór at verða samtykt.

Men hon kom aldri til

atkvøðugreiðslu!

Uppskotið um at lækka prísinn við trimum oyrum varð samtykt við 34 atkvøðum fyri og bara fyra imóti.

Veksur um yvirskotið
Fundurin altso stýrið av ræði – men tað hevði stýrið einki imóti!

– Hævið hitt broytingaruppskotið verði samtykt, høvdu vit havt trupulleikar. Tað hevði hevst havt við sær, at vit høvdu tikið alla rakstrarætlanina aftur. Men at ein minni lækking varð samtykt enn tann, vit høvdu skotið upp, hava vit einki imóti, segdu umboð fyri leiðsluna eftir ársfundin.

Tey greiddu frá, at hevði hitt uppskotið verið sam-

tykt hevði tað havt við sær eitt rakstrarhall. Ti hevði stýrið ikki kunnað góðtikið tað uttan viðari. Men at minka um lækkingina veksur bara um yvirskotið frá SEV – og tí fer leiðslan ikki at seta seg imóti.

Við hesi lækkingini verður yvirskotið 11,2 milliónir – varð uppskotið frá stýrinum fylgt, hevði tað verið 8,7 milliónir.

Til útbygging

Í sambandi við atkvøðugreiðsluna var eisini tosað um viðari útbygging – og tað var tann beinleiðis orsøkin til, at umboðs-

nevndin minkaði um ta lækking, stýrið hevði skotið upp.

Pengarnir skulu nevniliga fyri ein stóran part setast til viks, so teir kunnu brúkast til iløgur seinni. Og tær iløgur nar hava sjálvsagt samband við útbyggingina á Eiði.

Tað var Absalon í Buo sum setti hetta uppskotið fram, og við útvarpið í gjár segði hann orsøkina vera, at skal streymprísurin kunna lækast nakad munandi uppá langt sikt, so mugu vit spara so mikið upp, at leggjast kann um frá motorum til vatnorku.

Álitisvátan

Leiðslan duldi ikki fyri, at tað sum var hent kendist sum ein stórir lætti fyri hana.

– Tað var jú lagt upp til rokfund og uppreistur í bløðunum, men tað gjørdist tað ikki uppá nakran máta, segði Klæmint Weihe.

Hann segði seg hava nýtt alt kvøldið fyri til at lesa tær ákæur, sum vóru settar fram imóti leiðsluni í bløðunum.

– Men eg fekk ikki brúk fyri tí – tað var jú týðuligt, at meginparturin av nevndarlimunum als ikki tóku

Her situr stýrið og fyrireikar seg, beint áðrenn fundurin byrjar. Tá stúrdi tey framvegis fyri, at hetta fór at gerast ein rokfundur. Men tað lætti, tá tað visti seg, hvussu stóra undirtøku, leiðslan hevur í umboðsnevndini

Mynd: Kalmar

undir við tí, ið skrivandi var.

Samanumtikið helt leiðslan seg hava fingið eina dygga álitisvátan, og breiða undirtøku fyri teimum avgerðum, hon hevur tikið.

S-S